

Pārtikas un veterinārā dienesta ētikas kodekss

Publicēts: 27.03.2021.

Mērķis

Ētikas kodeksa mērķis ir noteikt Pārtikas un veterinārā dienesta strādājošo profesionālās ētikas pamatprincipus un vispārējās uzvedības normas.

Darbības sfēra

Ētikas kodekss ir saistošs PVD strādājošajiem.

Dokumenti

Valsts pārvaldes iekārtas likums

Likums „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”

Ministru kabineta instrukcija Nr.1 „Ierēdņu uzvedības principi”

Terminoloģija – definīcijas un saīsinājumi

PVD – Pārtikas un veterinārais dienests

Strādājošais/-šie- ierēdnis/-ņi un darbinieks/-ki.

Ierēdnis – ir persona saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 3.pantu, kuru ieceļ vai atbrīvo no amata darba devējs
Darbinieks – saskaņā ar Darba likumu ir fiziskā persona, kas uz darba līguma pamata par nolīgto darba samaksu veic noteiktu darbu darba devēja vadībā

Personāla speciālists - visi PVD Personāla vadības daļā strādājošie, izņemot Darba aizsardzības speciālistu.

1. Vispārīgie noteikumi

1. Ētikas kodeksa uzdevums ir veicināt strādājošo likumīgu, godprātīgu un kvalitatīvu darbu sabiedrības interesēs un veicināt sabiedrības uzticību PVD.
2. Ētikas kodeksā noteiktās uzvedības normas ir saistošas visiem strādājošajiem to ikdienas pienākumu izpildē neatkarīgi no ieņemamā amata un darba attiecību ilguma. Situācijās, kas nav minētas šajā kodeksā, strādājošais rīkojas saskaņā ar vispārējām uzvedības normām.
3. Saņemot sūdzību par PVD strādājošā iespējamu ētiska rakstura pārkāpumu, PVD Iekšējās kontroles daļa to izvērtē. Izskatot sūdzības un strīdīgus jautājumus, PVD Iekšējās kontroles daļa izvērtē jebkura strādājošā rīcību un iesaka tālāku rīcības modeli.
4. Ja PVD strādājošā rīcība ir pretrunā ar Ētikas kodeksā noteiktajām uzvedības normām un tajā ir disciplinārpārkāpuma pazīmes, lietu izskata saskaņā ar Darba likuma, Valsts civildienesta ierēdņu disciplinārbildības likuma normām, un pret attiecīgo PVD strādājošo ierosināma disciplinārlieta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

2. Ētiskas rīcības principi

5. Strādājošais izmanto tam uzticēto varu tikai saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, un atsakās no tādu amata

pienākumu veikšanas vai amatu savienošanas visos gadījumos, kad ētisku apsvērumu dēļ varētu tikt apšaubīta viņa darbības objektivitāte un neitralitāte.

6. Strādājošais, pildot amata vai darba pienākumus, ievēro šādus profesionālās ētikas pamatprincipus:

6.1. Objektivitāte, taisnīgums un neitralitāte:

6.1.1. Jautājumu izskatīšana notiek pēc būtības. Pieņemot lēmumus, strādājošais pamatojas tikai uz objektīvi pārbaudītu informāciju, iegūtajiem faktiem un pierādījumiem.

6.1.2. Objektīva vērtējuma pamatā ir cilvēka rīcība un tās sekas, nevis viņa personība un nodomi.

6.1.3. Strādājošais rīkojas taisnīgi, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā un ētikas normas neatkarīgi no personiska, sociāla, ekonomiska vai politiska rakstura ietekmēm.

6.1.4. Strādājošais ir neitrāls savā rīcībā, lēmumos un spriedumos, ievēro Latvijas Republikas Satversmi, normatīvos aktus, PVD iekšējos normatīvos aktus un Ētikas kodeksa normas.

6.1.5. Strādājošais savā profesionālajā darbībā un lēmumu pieņemšanā neietekmējas no piederības partijām, politiskām kustībām un organizācijām, norobežojas no personīgajām interesēm un ārējās ietekmes (citu fizisku un juridisku personu, personu apvienību, politisku, reliģisku vai sociālo grupu interesēm).

6.2. Atklātība un lojalitāte:

6.2.1. Strādājošais savā darbībā saskaņā ar ārējiem un PVD iekšējiem normatīvajiem aktiem ievēro atklātību pret sabiedrību;

6.2.2. Pildot amata pienākumus, valsts intereses strādājošais vienmēr uzskata par primārām attiecībā pret privātajām interesēm. Dienesta stāvokļa izmantošana savu vai savu tuvinieku privāto interešu realizācijai nav pieļaujama;

6.2.3. Strādājošais ir lojāls pret PVD, ar savu darbu veicina PVD darbības mērķu sasniegšanu;

6.2.4. Strādājošais nepiedalās aktivitātēs un blakusdarbos, kas traucē profesionāli pildīt amata pienākumus, kompromitē vai apkauno PVD.

6.3. Godprātība, profesionāla kompetence un konfidencialitāte:

6.3.1. Strādājošais godprātīgi izturas pret saviem amata pienākumiem un attiecīgi rīkojas ikvienā gadījumā, kur saskatāmas negodprātīgas rīcības pazīmes.

6.3.2. Strādājošais augstu vērtē profesionālu, precīzu, radošu darbu un tiecas to veikt precīzi un godīgi, izmantojot labāko pieredzi un praksi un nodrošinot PVD darba efektivitāti un kvalitāti.

6.3.3. Veicot darba pienākumus, strādājošais demonstrē profesionālu kompetenci un uzņemas atbildību par savu turpmāko profesionālo attīstību. Strādājošais paaugstina savu kvalifikāciju, ņemot vērā PVD izvirzītos mērķus.

6.3.4. Strādājošais ievēro konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, kas nonākusi viņa rīcībā, pildot amata pienākumus, un rūpējas par informācijas aizsardzību visos PVD darbības līmeņos;

6.3.5. Valsts amatpersonai divus gadus pēc tam, kad tā beigusi pildīt attiecīgā valsts amatpersonas amata pienākumus valsts vai pašvaldības institūcijā, aizliegts iegūt tāda komersanta mantu, kā arī kļūt par dalībnieku, akcionāru, biedru vai ieņemt amatus tādā komercsabiedrībā, attiecībā uz kuru šī valsts amatpersona, pildot savus pienākumus, pieņēmusi lēmumu par iepirkumu valsts vai pašvaldības vajadzībām, valsts vai pašvaldības finanšu līdzekļu, valsts vai pašvaldības privatizācijas fonda līdzekļu piešķiršanu, veikusi uzraudzības, kontroles vai sodīšanas funkcijas.

6.4. Ekonomija un efektivitāte

6.4.1. Pildot savus pienākumus, strādājošais nodrošina, ka visi tā rīcībā esošie publiskie resursi (cilvēciskie, materiālie, finanšu, intelektuālais īpašums un informācija) tiktu izmantoti taupīgi un ar maksimālu atdevi PVD un sabiedrības interesēs.

3. PVD strādājošo ētiska uzvedība

7. Saskarsmē ar kolēģiem, PVD apmeklētājiem un sabiedrību strādājošais ir pieklājīgs, korekts un izpalīdzīgs.

8. Strādājošais sadarbojas ar kolēģiem, sniedzot un saņemot nepieciešamo palīdzību profesionālo pienākumu izpildē, un ļaunprātīgi neizmanto kolēģu uzticēšanos. Strādājošais izvairās no augstprātības un autoritāra vadības stila, ievēro demokrātijas normas un koleģialitāti.

9. Atbildot uz korespondenci, telefona zvaniem un e-pastu, Strādājošais ir izpalīdzīgs. Ja strādājošais nevar savas kompetences ietvaros atbildēt uz uzdoto jautājumu, jānorāda cits strādājošais vai institūcija, kas ir kompetenta attiecīgā jautājuma risināšanā.

10. Strādājošais atturas tieši vai netieši pieņemt jebkādas dāvanas, atlaides, izklaides piedāvājumus, labvēlības vai pateicības izpausmes, kas pielīdzināmas dāvanai, ja tās var ietekmēt vai radīt šaubas par kāda darba pienākuma vai uzdevuma izpildes, vai PVD darbības objektivitāti. Strādājošajam ir atļauts pieņemt dāvanas oficiālo darba vīzišu laikā un citos gadījumos, kas minēti likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā".

11. Strādājošā tiesības un pienākumi:

11.1. Saņemt dienesta pienākumu veikšanai nepieciešamo informāciju.

11.2. Patstāvīgi pieņemt lēmumus vai piedalīties koleģiālā lēmumu pieņemšanā. Atbilstoši profesionālajai un amata kompetencei brīvi izteikt un argumentēti aizstāvēt pausto viedokli.

11.3. Saņemt adekvātu paveiktā darba novērtējumu.

11.4. Ievērot vispārpieņemtās uzvedības normas kā darba laikā, tā arī ārpus tā. Apzināties, ka katra atsevišķa strādājošā uzvedība un rīcība veido PVD kopējo tēlu sabiedrībā.

11.5. Ievērot lietišķo etiķeti un darba kultūru. Ar korektu uzvedību, ārējo izskatu un stāju veicināt pamatotu sabiedrības uzticēšanos PVD.

11.6. Konstruktīvi risināt konfliktus savstarpējas cieņas, atklātības, sapratnes un koleģialitātes gaisotnē.

11.7. Ar cieņu izturēties pret kolēģiem un apmeklētājiem un respektēt to tiesības un pienākumus.

11.8. Neizmantojot savu kolēģu vai citu personu nezināšanu un kļūdas, spēt atzīt un prast labot savas kļūdas un nepareizu rīcību.

11.9. Saudzīgi izturēties pret uzticēto vai lietošanā nodoto PVD īpašumu, nepieļaujot tā nozaudēšanu vai bojāšanu, izmantot PVD īpašumu iespējami ekonomiski un racionāli, atbilstoši darba uzdevumam. Neļaut PVD īpašumu savtīgi izmantot citām personām.

11.10. Savus amata pienākumus veikt godprātīgi un kvalitatīvi.

11.11. Informēt kolēģus par profesionāli aktuālām tēmām un pieredzi.

11.12. Apzināties, ka PVD efektīva darbība un attīstība ir atkarīga no katra strādājoša ieguldījuma.

12. PVD struktūrvienību vadītājiem jānodrošina:

12.1. darbinieku līdztiesīga nodarbinātība, nepieļaujot nekādu izcelsmes, dzimuma, sociālo, mantiskā stāvokļa, nacionālās

piederības, kā arī cita veida diskrimināciju;

12.2. darba pienākumiem atbilstošus un drošus darba apstākļus;

12.3. iespēju attīstīt katra darbinieka profesionālās spējas un iemaņas;

12.4. skaidrs un nepārprotams katra darbinieka amata pienākumu formulējums;

12.5. korektas darbinieku savstarpējās attiecības darba vietā;

12.6. darbinieku motivētu, ieinteresētu un radošu attieksmi pret veicamo darbu.

4. Interesešu konflikta situācijas

13. Strādājošais ir informēts par normatīvo aktu prasībām interesešu konflikta jautājumos, pārzina iespējamās riska jomas, kurās šādi konflikti var rasties.

14. Interesešu konflikta situācijās strādājošais rīkojas saskaņā ar likumu „Par interesešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbā” normām un Ētikas kodeksa normām.

5. Kodeksa normu pārkāpumu izskatīšana, sankcijas

15. Par Ētikas kodeksa ievērošanu atbildīgs ir katrs strādājošais, kā arī PVD struktūrvienības vadītājs savā struktūrvienībā.

16. Ētikas kodeksa normu pārkāpuma gadījumā personai ir tiesības iesniegt sūdzību par strādājošo tā tiešajam vadītājam vai lekšējā audita un kontroles daļai.

17. Gadījumos, kad strādājošā tiešais vadītājs vai lekšējās kontroles daļas amatpersona ir konstatējuši un snieguši PVD ģenerāldirektoram ziņojumu par ētikas kodeksā noteikto profesionālo ētikas pamatprincipu un uzvedības normu neievērošanu, PVD ģenerāldirektors nosaka neatkarīgu ētikas komisijas sastāvu, kas izvērtē visus lietas apstākļus un sniedz PVD ģenerāldirektoram gala ziņojumu.

18. Katra darbības gada noslēgumā, PVD ģenerāldirektors nosaka Ētikas komisijas sastāvu, kuras mērķis ir izvērtēt noslēdzamā gadā konstatētos ētiska rakstura pārkāpumus, ieteikt preventīvos pasākumus analoģu pārkāpumu novēršanā, kā arī noteikt vienotu darbības politiku saistībā ar ētikas normu ievērošanu.

6. Lobēšana

19. Lobēšana ir apzināta un sistemātiska komunikācija ar publiskās varas subjektiem nolūkā ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu noteiktu privātpersonu interesešu īstenošanai. Valsts amatpersonai ir aizliegts:

19.1. neievērojot vienlīdzības principu, kādam no lobētājiem nodrošināt īpašas priekšrocības, ja vien to īpaši neparedz tiesību akts vai līgums, salīdzinot ar citām ieinteresētajām pusēm, tai skaitā vienu no lobētājiem īpaši informējot par viņu interesējošo jautājumu loku, nodrošinot piekļuvi lēmuma pieņēmējiem vai citus labumus;

19.2. pieņemt no lobētāja vai organizācijas, kas algo lobētāju, dāvanas, viesmīlības piedāvājumus vai citus labumus savām vai ģimenes locekļu vajadzībām vai arī organizācijai, ar ko viņš ir saistīts. Ar citiem labumiem tiek saprasti arī transporta, izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumu un dzērienu apmaksā vai jebkāda cita veida materiālie labumi;

19.3. izmantot savu dienesta stāvokli un personiskos kontaktus, lai kādam no lobētājiem nodrošinātu piekļuvi augstākstāvošām amatpersonām, kas ir atbildīgas par lobētāja interesēs esošo lēmumu pieņemšanu;

19.4. maldināt lobētāju, radot iespaidu, ka valsts amatpersona var nodrošināt viņam piekļuvi valdības locekļiem vai augstākstāvošām amatpersonām vai arī ietekmēt viņu pieņemto lēmumu;

19.5. lūgt lobētājiem vai organizācijām, kuras algo lobētāju, materiāli atbalstīt institūcijas, kurā viņš ir nodarbināts, rīkotos pasākumus vai organizāciju, ar kuru amatpersona ir saistīta;

19.6. par atbildību vai bez tās pārstāvēt individu, komersantu vai organizāciju kā lobētājam valsts vai pašvaldību institūcijā.

7. Noslēguma jautājumi

20. PVD personāla speciālists iepazīstina strādājošos ar kodeksu, un strādājošais ar parakstu apliecina, ka ir iepazinies ar kodeksu un apņemas to ievērot.

21. Kodeksa saturu regulāri, bet ne retāk kā reizi divos gados pārskata Ētikas komisija un nepieciešamības gadījumā sniedz priekšlikumus ģenerāldirektoram par kodeksa grozījumiem.

22. Ētikas kodekss ir ievietots PVD mājaslapā, un katrs strādājošais nepieciešamības gadījumā var iepazīties ar to atkārtoti.

<https://www.pvd.gov.lv/lv/partikas-un-veterinara-dienesta-etikas-kodekss>